

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 04.april 2012. god.
Br. ref.: RK216/12

REŠENJA O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 98/10

Podnosilac

Ombudsman Republike Kosovo

**Ocena ustavnosti odluka o1 br. 06/837, od 16. aprila 2009. god., i Npi-01/132,
od 30. aprila 2009. god., Skupštine opštine Štimlje**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija i
Iliriana Islami, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je ombudsman Republike Kosovo (u daljem tekstu: „ombudsman“), koji podnosi zahtev u skladu sa članom 113.2.2 Ustava u slučaju gđe Lelice Ristić, sa prebivalištem u Jagodini, Republika Srbija.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku Skupštine opštine Štimlje 01 br. 06/837 od 16. aprila 2009. god. i Npi-01/132 od 30. aprila 2009. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva tvrdi da su prekršen član 36. [Pravo na privatnost] garantovan Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: „Ustav“), kao i član 8. stav 1. [Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života] i član 14. [Zabrana diskriminacije] Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: „Konvencija“).

Pravni osnov

4. Član 113.2 (2) Ustava, član 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: „Zakon“) i pravilo 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: „Poslovnik o radu“).

Postupak pred Sudom

5. Podnosilac zahteva je 7. oktobra 2010. god. podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: „Sud“).
6. Dana 16. decembra 2010, nalogom br. GJR. 98/10, predsednik je imenovao sudiju Kadria Kryeziua za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je, nalogom br. KSH. 98/10, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Gjyljeta Mushkolaj i Iliriana Islami.
7. 17. januara 2011. god., zahtev je dostavljen Skupštini opštine u Štimlju (u daljem tekstu: „Skupština opštine“).
8. Veće za razmatranje je 13. maja 2011. god. razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i većina je Sudu iznela preporuku za neprihvatljivost zahteva.

Kratak pregled činjenica

9. Dana 30. decembra 1996. god. Skupština opština je donela odluku br. 01 nr. 360/659 da se gospođi Lelici Ristić, zaposlenoj u opštinskoj upravi, dodeli stan za korišćenje na neodređeno vreme. Dodelu stana je vršila Komisija za rešavanje stambenih potreba zaposlenika opštinske uprave u Štimlju, a potvrđena je odlukama, br. 01, 06-605/1, od 7. oktobra 1996. god., i br. 360/620, od 11. oktobra 1996. god.
10. Gđa Ristić je u junu 1999. god. napustila Kosovo, zbog bezbednosne i političke situacije, i nastanila se u Jagodini, u Srbiji.
11. 7. jula 2008. god., gđa Ristić, je u pratnji Kosovske policije (u daljem tekstu: „KP“) i službenika Kancelarije za veze sa sudovima u Uroševcu, posetila sporni stan, gde je potvrđeno da su ga neka lica uzurpirala.
12. Gđa Ristić se, 27. jula 2008. god., u pratnji službenika Kancelarije za veze sa sudovima prijavila u stanici KP-a u Štimlju, gde je podnela žalbu zajedno sa kopijom odluke 01, nr. 360/659 od 30. decembra 1996. god., kao potvrdu o pravu na korišćenje stana.

13. Dana 10. juna 2009. god., gđa. Ristić je podnela žalbu instituciji ombudsmana u Prištini protiv odluke Skupštine opštine Štimlje i Kosovske policijske službe, koji joj nisu omogućili da se useli u sporni stan, koji je bio uzurpiran od treće strane.
14. 18. septembra 2009, podnosilac zahteva je postupio po žalbi gđe Ristić i dopisom se obratio komandiru policijske stanice u Štimlju tražeći od njega informacije o ovom stanu.
15. Ombudsman je 22. oktobra 2009. god. primio odgovor od komandira policijske stanice, koji je obavestio ombudsmana da je Skupština opštine odlukom 01-Nr.06/837 od 16. aprila 2009. god. na redovnoj sednici održanoj 30. aprila 2009. god., jednoglasno usvojila odluku o ukidanju odluke Skupštine opštine 01.nr.06/605/1 od 7. oktobra 1996. god., za dodeljivanje stana na korišćenje, na neodređeno vreme, bivšim radnicima opštinske uprave u „stambeno-poslovnom objektu“ u Štimlju.
16. Prema komandiru policije, pošto je SO Štimlje poništila pravo na korišćenje osporenog stana, taj stan je dodeljen nezakonitom nosiocu za stanovanje. Gđa Ristić, takođe i ostali nosioci prava na stanovanje u tim stanovima, nisu bili obavješteni o odluci donetoj od strane Skupštine Opštine za ukidanje tog prava.
17. Štaviše, pravne posledice odluke 01 br. 06/837 su primenjene samo na gđu Ristić, dok ostali stanari gorenavedenog objekta i dalje uživaju pravo na stanovanje.
18. Gđa Ristić je, nakon prijema odgovora od komandira policije, dostavila svu potrebnu dokumentaciju ombudsmanu tvrdeći da je ona zakoniti nosilac stanarskog prava nad spornim stanom. Ona je takođe podnela žalbu Kancelariji Uroševcu, koji su, zajedno sa policajcima iz policijske stanice u Štimlju, iselili lice koje je nezakonito boravilo u stanu.
19. Gđa Ristić se, 26. februara 2010, obratila kancelariji premijera Kosova, odnosno Kancelariji za pitanja zajednica, zahtevom za *restitutio in integrum* (povratak u pređašnje stanje) i priložila kopiju odluke o pravu na korišćenje gore pomenutog stana br. 360/659, od 30. decembra 1996. god. Ona nije nikada primila bilo kakav odgovor.
20. Istog dana, ombudsman se dopisom obratio gradonačelniku opštine Štimlje sa zahtevom da isti iznese svoje obrazloženje u vezi sa pravnom osnovom odluke Npi. 01/132 donetom od strane Skupštine opštine Štimlje 30. aprila 2009. god. kojom je gđi Ristić i ostalim stanarima ukinuto pravo na korišćenje navedenih stanova u opštini Štimlje.
21. Dana 16. marta 2010. god., ombudsman je primio službeni odgovor od gradonačelnika opštine, gde se navodi da je pravni osnov za donetu odluku o oduzimanju prava gđi Ristić za stanovanje ugovor o izgradnji sa koncesijom, koji je SO Štimlje zaključila sa građevinskim preduzećem GP „Građevinar“, iz Kraljeva, Republika Srbija. Prema gradonačelniku, Skupština opštine je postupila u saglasnosti sa članom 5. stav b. i članom 12. stav 2. tačka d Zakona br. 30/L-0400 lokalnoj samoupravi.

Navodi podnosioca zahteva u vezi sa slučajem gđe Ristić

22. Podnosilac zahteva tvrdi da je Skupština opština Štimlje odlukom br. 01/132, gđi Ristić negirala pravo na korišćenje pomenutog stana, što predstavlja povredu člana 36. Ustava.
23. Takođe, podnosilac zahteva tvrdi da je prekršen član 36. Ustava Kosova u vezi sa članom 8. [Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života] i 14. [Zabrana diskriminacije] EKLJP-a.

24. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da, prema sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: „ESLJP“), sporni stan u ovom slučaju se može smatrati „domom“, u smislu člana 8. Konvencije (vidi *Gilloë protiv Ujedinjenog Kraljevstva, presuda od 24. novembra 1986. god.*) Takođe, u slučaju Larko protiv Kipra, presuda br. 2951/95, ESLJP 1999-I, Evropski sud za ljudska prava se pozvao tačnije na član 14. u vezi sa članom 8. ESLJP-a gde se navodi da pravo stanara da stanuje u određenom mestu sadrži pravo na dom a ne pravo na vlasništvo.
26. U ovom slučaju ombudsman tvrdi da je povređen član 14. u vezi sa članom 8. zato što se nije dobro postupilo od strane Skupštine opštine Štimlje, pošto je ista donela odluku o oduzimanju prava na stanovanje gđi Ristić, dok ostali stanari još uživaju pravo na korišćenje stana. Stan koji je koristila gđa Ristić je dat uzurpatoru. U vezi sa ovom činjenicom, ombudsman se poziva na odluku Evropskog suda za ljudska prava, konkretnije na slučaj Larko protiv Kipra, presuda br. 2951/95, ESLJP 1999-I, gde su Evropska komisija za ljudska prava i ESLJP bili mišljenja da je došlo do povrede člana 14. Konvencije u vezi sa članom 8. ESLJP-a. Podnosilac zahteva smatra da nije postojalo razumno i objektivno obrazloženje da se podnosiocu zahteva negira pravo koje su zadržali drugi stanari.
27. Pored toga, podnosilac zahteva se poziva na član 2.1 Uredbe UNMIK-a 2000/60 od 31. oktobra 2000. god. o stambeno-imovinskim zahtevima, gde se navodi: *“Bilo koje imovinsko pravo koje je bilo valjano stečeno prema zakonu važećem u vreme njegovog sticanja ostaje valjano uprkos promenama važećeg zakona na Kosovu, osim kad ova uredba predviđa drugačije.”* Takođe, član 6. tačka (b) Uredbe navodi sledeće:
- “
- (b) *Uprkos odredbama bilo kog drugog zakona, pravo korišćenja stana u društvenom vlasništvu ne može da bude okončano bez:*
- (i) *Pristanka imaoca prava korišćenja ili Uprave za stambena i imovinska pitanja; ili*
- (ii) *Naređenja komisije, kako je to određeno ovom Uredbom i ...nedostaje tekst u nastavku*
- ...”
28. Pored toga, podnosilac zahteva se poziva na primenljivi zakon o stambenim odnosima preko Uredbe UNMIK-a 2000/60 od 31. oktobra 2000. god. o stambeno-imovinskim zahtevima, pravilima postupka, dokazima uprave za stambeno-imovinske poslove i komisije za imovinsko-stambene odnose, tvrdeći da u konkretnom slučaju, odluke Skupštine opštine nisu zasnovane na primenljivom zakonu po kome je svaki politički i pravni subjekat dužan da primeni vladavinu zakona i dobro upravljanje na Kosovo.
29. Podnosilac zahteva zaključuje da Skupština opštine u Štimlju, donošenjem odluke 01 br. 06/837 od 16. aprila 2009. god. i odluke Npi-01/132 od 30. aprila 2009. god., nije ispoštovala Ustav Republike Kosovo i zakone na snazi i Evropsku konvenciju o ljudskim pravima. Takođe, podnosilac zahteva smatra da je delovanje Opštine Štimlje na ukidanju prava gđe Ristić na korišćenje stana i davanje istog nezakonitom nosiocu, povreda principa dobrog upravljanja.

Ocena prihvatljivosti zahteva

30. U pogledu navoda podnosioca zahteva da su povređena njena prava garantovana članom 36. [Pravo na privatnost] Ustava i članom 8. stavom 1. [Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života] i članom 14. [Zabrana diskriminacije] Konvencije, Sud prvo mora da

preispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti predviđene Ustavom, Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovnikom o radu.

31. Sud nalazi da, shodno članu 135.4 Ustava, „ombudsman ima pravo da pokrene pitanja pred Ustavnim sudom, koja su u saglasnosti sa odredbama ovog Ustava“. Član 113.2 dalje određuje kada je ombudsman ovlašćen da podnese zahtev Sudu.
32. U vezi sa tim, Ustavni sud nalazi da je podnosilac zahteva podneo zahtev u vezi sa slučajem gđe Ristić, protiv odluka 01 nr. 06/837 od 16. aprila 2009. god. i Npi-01/132 od 30. aprila 2009. god. donete od strane Skupštine opštine Štimlje, na osnovu člana 113. stava 2. tačke (2) Ustava, koji glasi:

“Skupština Kosova, Predsednik Kosova, Vlada i Ombudsman su ovlašćeni za podnošenje sledećih pitanja: saglasnost statuta opština sa Ustavom.”

33. U ovom smislu, Sud zaključuje da gorenavedene odluke Skupštine opštine ne predstavljaju „statute opština“ u smislu člana 113.2.2 Ustava koja su normativni akti, koji regulišu nadležnosti i organizovanje opštine kao i interakciju između opštine i građana u saglasnosti sa Ustavom i zakonom, dok su odluke donete od Skupštine opštine u slučaju podnosioca zahteva, sa razliku od statuta, odluke donete, u konkretnom slučaju, o pojedincu ili pravnom licu.
34. Pored toga, Sud smatra da podnosilac zahteva, za svrhe podnošenja ustavne žalbe da bi postavio/zastupao interese pojedinaca pred ovim sudom, nije ovlašćena strana po Ustavu. Podnosilac zahteva, kao nezavisna institucija (ombudsman), u skladu sa članom 133. [Kancelarija ombudsmana] Ustava je ovlašćena stranka samo za podnošenje zahteva ovom sudu za apstraktnu kontrolu, u skladu sa članom 113.2.2 Ustava.
35. Pod ovim okolnostima, Sud zaključuje da po zahtevu podnosioca kojim osporava odluke Skupštine opštine Štimlje ne može da presudi, pošto predmet nije pokrenut na zakoniti način od strane ovlašćene stranke u skladu sa članom 113.1 Ustava.
36. Međutim, pošto pojedinac može da podnese zahtev pred Sudom, u skladu sa članom 113.7, koji predviđa:

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“,

Izgleda da ne postoji bilo kakav razlog, zbog kog gđa Ristić nije mogla da podnese zahtev ovom sudu u svoje ime.

37. Sledstveno, zahtev podnosioca je neprihvatljiv, u skladu sa članom 113.1 Ustava i pravilom 36. 3. c Poslovnika o radu.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 20. Zakona o Ustavnom sudu, pravilom 56 (2) Poslovnika o radu, 13. maja 2011. god., većinom glasova

ODLUČUJE

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. Ova odluka će biti dostavljena strankama i biće objavljena u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona o Ustavnom sudu; i
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani